

Neapliekamā minimuma kāpums un IIN kritums: kā nodokļu reforma ietekmēs pensionārus

Valdības apstiprinātajā nodokļu reformā, kuru iecerēts realizēt no 2018. līdz 2020. gadam, paredzēti vairāki iedzīvotāju ienākuma nodokļa (IIN) atvieglojumi. Tostarp nākamajos trīs gados ir iepļānota arī pakāpeniska ar IIN neapliekamā minimuma paaugstināšana pensionāriem.

Pieaugums no 235 līdz 300 eiro

Šobrīd pensionāra neapliekamais minimums ir 235 eiro.

Finanšu ministrijas (FM) sagatavotā reforma paredz, ka 2018. gadā pensionāra ar IIN neapliekamais minimums tiks paaugstināts par 15 eiro, sasniedzot 250 eiro robežu.

Savukārt, sākot ar 2019. gada 1. janvāri, pensionāra neapliekamais minimums tiks papildus paaugstināts vēl par 20 eiro, līdz 270 eiro mēnesī.

2020. gadā iepļānots trešais nodokļu reformas paredzētais neapliekamā minimuma kāpums – par 30 eiro, sasniedzot 300 eiro atzīmi.

Vienlaikus mazināsies IIN likme

Būtiski, ka papildus pakāpeniskam, ikgadējam neapliekamā minimuma pieaugumam jau ar nākamo gadu samazināsies IIN likme.

Ienākumiem līdz 1667 eiro mēnesī, no pašreizējiem 23% tā tiks samazināta uz 20%, bet ja ienākumi ir lielāki, tai daļai, kas pārsniedz šo summu, paliks esošā likme 23%.

Savukārt ienākumu daļai, kas pārsniegs 4583 eiro mēnesī (virs 55000 gadā), piemēros 31,4% likmi. Izmaksājot šīs lielās pensijas, gan tiks piemērota tikai 20% un 23% nodokļa likme, tādējādi lielo pensiju saņēmējiem būs jāiesniedz gada ienākumu deklarācija un jāpiemaksā nodoklis.

Nodokļu reformā ir paredzēts arī IIN atvieglojums par apgādājamajiem. Par vienu apgādājamo no pašreizējiem 175 eiro mēnesī tas tiks palielināts līdz 200 eiro.

Tas turpinās pieaugt arī divus nākamus gadus, 2019. gadā sasniedzot 230 eiro un 2020. gadā – 250 eiro mēnesī.

Pēc reformas Latvijā būs lielākais IIN atvieglojums par apgādībā esošu personu starp Baltijas valstīm.

Šo atvieglojumu, cita starpā, piemēros arī par:

- mazbērnu vai audzināšanā paņemtu bērnu, ja no viņa vecākiem nav iespējams piedzīt alimentus, arī tikmēr, kamēr viņš turpina vispārējās, profesionālās, augstākās vai speciālās izglītības iegūšanu, līdz 24 gadu vecumam;
- par nepilngadīgu bērnu, kas ir apgādībā esošas personas, kā arī nestrādājoša laulātā apgādībā;
- par aizbildnībā vai aizgādībā esošu personu;
- par laulāto, vecākiem, vecvecākiem un bērniem, kas sasnieguši 18 gadu vecumu un nav strādājošas, kā arī ir atzītas par personām ar invaliditāti.

Visvairāk iegūs mazo algu saņēmēji

FM izstrādātās nodokļu reformas mērķis ir samazināt darbaspēka nodokļa slogu un palielināt strādājošo iedzīvotāju ienākumus, ieviešot progresīvo IIN likmi, paaugstinot minimālo algu un neapliekamo minimumu, kā arī veicot citus nodokļu politiku koriģējošus pasākumus.

Aprēķini liecina, ka reformas rezultātā ieguvēji būs teju 99% algoto darbinieku un lielāko ieguvumu izjutīs tieši mazāk atalgotie darbinieki un mazāk aizsargātās sociālās grupas.

Paredzēto izmaiņu ieviešana arī padarīs Latviju konkurētspējīgāku pārējo Baltijas valstu vidū.